

ION IONIȚĂ – PROFILUL UNUI DISTINS CERCETĂTOR

Profesorul Ion Ioniță s-a născut la 8 ianuarie 1936 în satul Pogorăști, com. Răuseni, jud. Botoșani. În anii 1954-1958 urmează cu succes cursurile Facultății de Istorie-Filologie din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, îndreptându-și de la bun început atenția spre studiul istoriei și arheologiei.

După încheierea studiilor universitare a devenit cercetător la Institutul de Arheologie din Iași al Academiei Române, o adevărată școală în domeniu de-a lungul mai multor decenii, la care s-au format mulți valoroși specialiști. În instituția pe care nu a părăsit-o niciodată a parcurs toate treptele devenirii profesionale, de la cercetător stagiar la cea de cercetător științific I și de conducător de doctorat, mai întâi în cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” și apoi în cel al Academiei Române.

Dorința continuă de a se perfecționa l-a determinat ca la începutul anilor '80 să se dedice pregătirii unui doctorat, încheiat odată cu susținerea lucrării *Moldova în epoca romană (secolele II-IV e.n.)*, la Universitatea din București, având drept conducător științific inițial pe prof. I. Nestor, iar după decesul acestuia pe prof. Em. Condurachi.

Pe parcursul întregii sale cariere a acordat o atenție aparte studierii îndeosebi a problemelor referitoare la istoria spațiului românesc în prima jumătate a mileniului I d. Hr. Abordarea temelor legate de migrația triburilor sarmatice, de istoria și civilizația dacilor liberi și de interesanta cultură Sântana de Mureș-Černjachov, s-a aflat constant în centrul preocupărilor sale.

Pentru înțelegerea corectă a problemelor legate de temele menționate, extrem de importante s-au dovedit a fi stagiile de pregătire și bursele obținute de-a lungul timpului. În acest sens, merită amintite bursele DAAD și Humboldt din Germania, pe baza cărora a efectuat stagii prelungite de documentare mai ales la Universitățile din Saarbrücken, Bonn, Frankfurt și München. De asemenea, a beneficiat de unele stagii de documentare și în alte țări, cum ar fi Polonia, Suedia, Rusia, Ucraina, Bulgaria și Italia.

În paralel cu stagiile de pregătire și perfecționare, de-a lungul carierei a participat la cercetări arheologice în diferite situri din țară și străinătate. În acest sens amintim șantierele de la Văleni – Roman, Băiceni – Siliște, Miorcani, Iași – Nicolina, Trușești - Cuha, Vaslui, Trifești – Iași, Poieniști – Vaslui, Iași – Fabrica de Cărmăzizi, Ionășeni – Botoșani, Pogorăști, Botoșani – Dealul Cărmădăriei, Dumitrești Gălății, Iacobeni – Iași, Siliște – Bârlad, Todireni – Botoșani, Tăcuta – Vaslui, Ipotești – Botoșani, Stâncă – Botoșani, Tocileni, Mihălășeni, participând și la o expediție arheologică germană la Kamid el Loz din Liban.

Obiectele descoperite cu prilejul acestor cercetări se află o parte la Institutul de Arheologie din Iași, acolo unde își continuă cu succes munca de cercetare, dar și în câteva din Muzeele din Moldova, cum ar fi cele de la Botoșani, Iași, Vaslui, Bârlad, unde pot fi văzute și studiate de specialiștii interesați și de publicul larg.

De altfel, muzeele din Moldova au reprezentat constant puncte de mare interes pentru Ion Ioniță. Mărturisesc, cu mândrie, că din rândul acestor instituții face parte de câteva decenii și Muzeul bărlădean. Apropierea nu a fost, fără îndoială, întâmplătoare. Este bine cunoscut faptul că în apropiere de Bârlad, în punctul Valea Seacă, a fost descoperită și cercetată, începând cu anii '70 cea mai mare așezare și necropolă aparținând culturii Sântana de Mureș - Černjachov, tocmai acelei perioade istorice pe care a avut-o și o are în centrul preocupărilor sale. În numeroase rânduri a făcut deplasări la Muzeul „Vasile Pârvan”, unde a avut posibilitatea să cunoască întregul material arheologic rezultat în urma cercetărilor, precum și

contextele în care acesta a fost descoperit. Cele mai importante au fost însă întâlnirile și discuțiile cu descoperitorul marelui sit arheologic, regretatul arheolog Vasile Palade.

În momentul în care s-a pus problema redactării monografiei aşezării și necropolei de la Bârlad-Valea Seacă, atunci când descoperitorul nu mai era printre noi, cu multă bunăvoință și înțelegere, profesorul Ion Ioniță și-a arătat întreaga disponibilitate de a sprijini pe inițiatorii acestui demers. Din nefericire, lucrurile nu s-au derulat așa cum și-ar fi dorit la acel moment, dar acum se află în discuție un proiect prin care se urmărește ca în viitor să se realizeze o nouă prezentare, dintr-o altă perspectivă, a descoperirilor de la Bârlad - Valea Seacă.

Extrem de importantă a fost și pentru mine întâlnirea din urmă cu mai mulți ani, cu omul și specialistul Ion Ioniță, aceasta contribuind substanțial la formarea mea profesională. Începând cu anii 2000, în mai multe rânduri, preocupările profesionale ne-au adus în același loc. Domnia sa a fost unul din specialiștii cu care am colaborat îndeaproape la organizarea expoziției naționale *Obiceiuri de port în aria culturii Sântana de Mureș* (2005), el prefăcând și catalogului care a completat în mod fericit expoziția. Colaborarea noastră a continuat mai apoi prin organizarea în cadrul unui amplu proiect, susținut din fonduri europene, a expoziției și catalogului intitulat *Antichitatea târzie în bazinul Prutului* (2009), expoziția fiind itinerată în mai multe muzee din țară și în Republica Moldova. Seria colaborărilor noastre a continuat cu realizarea, pentru prima dată în cadrul muzeului bârlădean, a unei reviste („Acta Musei Tutovensis”), prin intermediul căreia încercăm promovarea preocupărilor științifice a specialiștilor instituției, dar și a colaboratorilor noștri din țară și străinătate. Revista a ajuns în acest moment la al 12 lea număr, fiecare din ele realizându-le și cu sprijinul nemijlocit al profesorului Ion Ioniță. În urma acestei colaborări am reușit să creștem treptat nivelul publicației, adaptând-o nevoilor și exigențelor momentului.

În ultimii ani cu sprijinul și sub îndrumarea domniei sale pregătim spre publicare o amplă monografie arheologică, care va cuprinde rezultatele unor cercetări în câteva situri arheologice, din preajma Bârladului, aparținând culturii Sântana de Mureș - Černjachov. Sunt convins că și în anii următori Muzeul „Vasile Pârvan” și eu personal vom continua să ne legăm numele de profesorul Ion Ioniță, acesta urmând, fără îndoială, să fie parte din tot ceea ce vom întreprinde în domeniul cercetării arheologice.

Sigur, cele prezentate mai sus reprezintă doar câteva repere din ceea ce a însemnat și înseamnă pentru noi prietenia și colaborarea cu acest distins om și specialist al țării, care de-a lungul a peste 50 de ani de activitate ne-a oferit atât de mult.

Acum, la ceas aniversar, vă mulțumim Domnule Profesor, pentru tot ceea ce ați făcut pentru noi, în general și pentru știință în special, vă dorim viață lungă, plină de bucurii și împliniri.

La Mulți Ani !

Mircea MAMALAUCA*

* Muzeul „Vasile Pârvan”, Bârlad, mircea_mamalauca@yahoo.com